

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Tildelingsbrev 2025

for

Miljødirektoratet

Kulturminner og
kulturmiljø

Naturmangfold

Friluftsliv

Klima

Forurensning

Polarområdene

1 Innledning

Klima- og miljødepartementet viser til Prop. 1 S (2024-2025) og Stortingets vedtak basert på budsjettinnstillingen (Innst. 9 S), og informerer i dette tildelingsbrevet om bevilgningene som stilles til disposisjon for Miljødirektoratet. Tildelingsbrevet gir, sammen med hovedinstruksen, Prop. 1 S og budsjettinnstillingen, rammer, forutsetninger og krav for Miljødirektoratet i 2025. Tildelingsbrevet og hovedinstruksen er utgangspunktet for Miljødirektoratets rapportering gjennom året.

Reglementet for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten ligger til grunn for hele etatsstyringen av Miljødirektoratet.

Departementet ønsker å understreke at de nasjonale klima- og miljømålene som fremgår av Prop. 1 S (2024-2025) er politisk fastsatte nasjonale mål, hvor god måloppnåelse avhenger av bruk av virkemidler og gjennomføring av tiltak i alle sektorer. Miljødirektoratets egne bidrag til måloppnåelse vil derfor variere, ut ifra hvilke virkemidler og ansvar etaten innehar. Det samme gjelder for prioriteringene og styringsparameterne til Miljødirektoratet.

2 Overordnede prioriteringer for Miljødirektoratet i 2025

Vi står overfor store klima- og miljøutfordringer fremover. Vi skal omstille Norge til å bli et lavutslippssamfunn, ivareta økosystemer, redusere tap av naturmangfold, stanse plastforurensning og spredning av miljøgifter, og begrense annen forurensning og utvikle en mer sirkulær økonomi. Samtidig må vi tilpasse samfunnet til et klima i endring, og ta hensyn til sammenhengene mellom naturmangfold og klima. Sentralt i dette står arbeidet med virkemidler for en mer bærekraftig arealforvaltning.

Miljødirektoratet har et viktig ansvar å bidra til kunnskapsgrunnlaget for, og gjennomføring av, regjeringens helhetlige politikk for å løse disse utfordringene. Miljødirektoratet må være gode til å se de ulike miljøutfordringene i sammenheng, både globalt, regionalt, nasjonalt og lokalt, og mot andre samfunnsutfordringer og mål. Miljødirektoratet må arbeide både ut fra et internasjonalt og nasjonalt perspektiv, og integrere bærekraftsmålene i sitt arbeid.

EUs grønne giv er en svært omfattende strategi for bærekraftig vekst som tar sikte på å løse klima- og miljøutfordringene på tvers av politikkområder. Svært mye klima- og miljøregelverk endres på kort tid og miljøforvaltningen er nå inne i en periode hvor mye nytt/revidert regelverk skal gjennomføres. Med ny Europakommisjon er det ventet mer fokus på klima og energi, konkurransekraft, industri og sirkulær økonomi. Miljødirektoratet skal prioritere høyt å følge videreutviklingen, forstå betydningen for norske forhold, ivareta norske interesser på prioriterte områder og forberede effektiv, korrekt og rettidig gjennomføring og forvaltning av EØS-relevant regelverk under den grønne given.

Arbeidet med klimautfordringene skal være Miljødirektoratets høyest prioriterte oppgave i tiden fremover. For å nå klimamålene i 2030 og 2050 må virkemiddelbruken forsterkes slik at netto karbonopptak i skog- og arealbrukssektoren økes og utslippene innenfor kvotepliktig og innsatsfordelingsforordningen reduseres. Norske klimamål skal nås i samarbeid med EU, hvor rammene er i stadig utvikling. Både oppfølging av Norges klimamål og arbeid med

klimatilpasning skal stå sentralt i Miljødirektoratets videre arbeid. I arbeidet med omstillingen til lavutslippssamfunnet og utvikling av nye grønne næringer er det avgjørende å sikre at natur- og miljøverdier blir ivaretatt. Kompetanse og kunnskapsgrunnlag om sammenhengen mellom klima og miljø blir viktig for å få til den grønne omstillingen. Miljødirektoratet har også en viktig rolle i å bidra med kunnskapsgrunnlag og kompetanse i internasjonalt klima- og miljøarbeid.

Natur og klima er gjensidig avhengige av hverandre, og natur- og klimakrisene må løses sammen. Miljødirektoratet skal sørge for at sammenhengen mellom klima og natur blir ivaretatt på en helhetlig måte. For å kutte klimagassutslipp, er det behov for mer fornybar kraft. Direktoratet skal gjennom sine ulike funksjoner bidra til bærekraftig utbygging av fornybar energi.

Meld. St. 35 (2023-2024) *Bærekraftig bruk og bevaring av natur – norsk handlingsplan for naturmangfold* gir retning for en systematisk og helhetlig naturforvaltning, gjennom at det regelmessig hvert fjerde år skal presenteres for Stortinget en oversikt over status, måloppnåelse og tiltak for å følge opp handlingsplanen. Miljødirektoratet skal prioritere innsatsen for en helhetlig og økosystembasert forvaltning på land, i vann og i hav, jf. Meld. St. 21 (2023-2024) *Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene*. Direktoratet skal bidra til en så forutsigbar situasjon som mulig for involverte i laksefisket gjennom omlegging til en føre-var strategi i arbeidet med reguleringene av fisket. Direktoratet skal i større grad se forvaltningen innen ulike sektorer i sammenheng. Dette arbeidet skal også bidra til å løse klimautfordringene.

Miljødirektoratet skal også opprettholde god miljøkompetanse og lokal tilstedeværelse i miljøforvaltningen i hele landet, noe som sikres gjennom Statens naturoppsyn sitt eget personell og gjennom Miljødirektoratets tjenestekjøp fra fjellstyrene. Vekst i Statens naturoppsyn skal i hovedsak skje ved de eksisterende lokalitetene utenfor de største byene, og endringer for øvrig skal ikke innebære en styrking av tilstedeværelsen i sentrale kommuner ved de største byene på bekostning av andre lokaliteter.

Å omstille til en mer sirkulær økonomi skal bidra til å nå klima- og miljømål. Omstillingen forutsetter systemendringer for å styrke og utvikle sirkulære verdikjeder og bidra til mer bærekraftig forbruk av naturressurser. Dette berører hele livsløpet til produkter, og den krever en betydelig fornyelse og videreutvikling av norsk regelverk og bruk av økonomiske virkemidler blant annet innenfor produktrammeverket og avfallsområdet. Miljødirektoratet skal følge opp handlingspunkter og ambisjoner i regjeringens handlingsplan for sirkulær økonomi (2024-2025) som er relevant for etatens ansvarsområder, herunder videreutvikle kunnskapsgrunnlaget og gi faglige råd.

I arbeidet med å nå forurensningsmålene skal Miljødirektoratet prioritere eutrofiering, med vekt på regulering av landbruks- og avløpssektoren. Norge har et stort etterslep innen avløpssektoren og mange renseanlegg oppfyller ikke dagens rensekrav. Miljødirektoratet vil ha sentral rolle i miljøforvaltningens arbeid fremover med å redusere eksisterende etterslep og forurensning fra avløp, samt å gjennomføre og oppfylle nye og strengere krav fra EU.

Miljødirektoratet skal prioritere arbeidet med oppfølging av *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*.

Miljødirektoratet må bidra til at det sikres forsvarlig håndtering av farlig avfall og tilstrekkelig nasjonal behandlingskapasitet. Arbeidet med utfasing av kjemikaliene på den norske prioritetslista er avgjørende for å nå norske miljømål og krever fortsatt høy innsats på nasjonalt, europeisk og globalt nivå. Miljødirektoratet skal bidra i utviklingen av vitenskapspanelet for kjemikalier, avfall og forurensninger. Arbeidet med å utvikle en internasjonal avtale om plastforurensning skal prioriteres høyt. Miljødirektoratet skal være ledende på kompetanse innen overvåking og forebygging av plastforurensning og annen forsøpling.

Klima- og miljøutfordringene er komplekse, samtidig som kravene til en mer effektiv og innovativ offentlig sektor øker. Miljødirektoratet skal prioritere å arbeide strategisk for å fortsette å utvikle en mer effektiv organisasjon, vurdere egne arbeidsmåter, optimalisere samarbeidet med andre etater og videreutvikle sin sektorovergripende rolle. Miljødirektoratet skal arbeide for å bedre det faglige grunnlaget for politiske beslutninger på tvers, med mål om at sektorer i større grad følger felles mål og utnytter samlede ressurser bedre. Miljødirektoratet har et særlig ansvar for utvikling og drift av de administrative fellestjenestene i miljøsektoren.

Kravene til digitale tjenester og informasjonsforvaltning blir stadig større. For å løse klima- og miljøutfordringene skal Miljødirektoratet prioritere digital innovasjon, styrke informasjonsforvaltningen og bruke ny teknologi.

Miljødirektoratet må gjennomføre nødvendige nedprioriteringer for å sikre tilstrekkelig ressurser til strategisk viktige områder. Dette vil bli fulgt opp i styringsdialogen.

3 Nasjonale klima- og miljømål, prioriteringer, styringsparametere og oppdrag for 2025

3.1 Tverrgående

3.1.1 Tverrgående prioriteringer og styringsparametere

Nr.	Prioriteringer	Styringsparametere
P1	Virkemidlene er videreutviklet for å fremme sirkulær økonomi, herunder økt andel ombruk, bærekraftige produkter, tjenester og forbruk med lav miljøbelastning i giftfrie verdikjeder.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sirkulær økonomi er godt integrert i forvaltningens tiltak og virkemidler på alle relevante fagområder. Kunnskap og forpliktelser fra arbeidet i EU og globalt er en del av vurderingene 2. Regelverk, tiltak og virkemidler fremmer bærekraftige produkter, forbruk og verdikjeder

		<ol style="list-style-type: none"> 3. Miljødirektoratets rolle som nasjonal økodesignmyndighet og for bærekraft i prioriterte verdikjeder, er avklart.
P2	Kommunene har bedre grunnlag for å kunne ta hensyn til nasjonale og vesentlige regionale klima- og miljøinteresser i sin arealforvaltning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunene har kunnskap, verktøy og veiledning som legger til rette for at viktige klima- og miljøinteresser jf. rundskriv T-2/16 tas hensyn til i arealforvaltningen. 2. Kommunene har utnyttet potensial for fortetting og transformasjon i eksisterende arealer for utbygging før nytt naturareal settes av til utbyggingsformål. 3. Nedbyggingen av særlig viktige naturarealer er redusert.
P3	Virksomheten skal være robust og arbeide systematisk med informasjonssikkerhet, forebyggende sikkerhet og samfunnssikkerhet, for å kunne motstå eller redusere konsekvenser i hele krisespennet.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontinuitetsplaner og beslutningsprosedyrer er utviklet for alvorlige IKT-sikkerhetshendelser på felles IKT-driftsplattform 2. Krav gitt i sikkerhetsloven er ivaretatt gjennom etatens arbeid med forebyggende sikkerhet 3. Krav gitt i «Instruks for samfunnssikkerhet» er ivaretatt gjennom virksomhetens arbeid med samfunnssikkerhet.
P4	Samordning av nasjonale miljødata og utnyttelse av mulighetene som ligger i data og teknologi gjør at oppgavene løses innovativt og effektivt	<ol style="list-style-type: none"> 1. Interne og eksterne arbeidsprosesser effektiviseres gjennom utnyttelse av data og teknologi, med høy nytteeffekt for eksterne brukere 2. Ny teknologi prøves ut i organisasjonen der det løser oppgaver bedre og mer effektivt 3. Gjennom å samle inn, lagre og tilgjengeliggjøre miljødata i åpen dataplattform styrkes og effektiviseres nasjonal og internasjonal rapportering og indikatorutvikling.
P5	Styrke arbeidet mot miljøkriminalitet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Økt forebygging av miljøkriminalitet og økt etterlevelse av miljøregelverket, med særlig vekt på forurensnings- og avfallsregelverk. 2. Det risikobaserte kontroll- og sanksjonsregimet virker reelt og mer allmennpreventivt mot overtredelser av regelverket.

		<ul style="list-style-type: none"> 3. Effektivt samarbeid med andre etater for å oppnå størst mulig effekt
P6	Forvaltningen har et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å kunne bidra med klima- og miljøvurdering og veiledning på bærekraftig finans og bærekraftsrapportering.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Tilrettelegging av informasjon som er relevant for selskaper og statlige virksomheters bærekraftsrapportering, som blant annet klimagassregnskap 2. Relevante faglige vurderinger til departementet om operasjonalisering av kriterier i EUs taksonomi
P7	Norsk kompetanse om miljø- og klimaforvaltning er effektivt delt via prosjektsamarbeid med India, Kina og Sør-Afrika, samt med relevante land i Norads Kunnskapsbank.	<ul style="list-style-type: none"> 1. Miljøforvaltningskomponent i Norads Kunnskapsbankprogrammer Energi for utvikling og Hav for utvikling er fulgt opp. 2. Prosjektporteføljer i Kina, India og Sør-Afrika er videreutviklet. 3. Ressursbruken er maksimalt på 2019-nivå.
P8	Klima og natur, og sammenhengen mellom dem, er godt integrert på tvers i miljøforvaltningen	<ul style="list-style-type: none"> 1. Krav til vurderinger av både klima- og naturhensyn er tydeliggjort i aktuell veiledning, og avveininger mellom natur og klima er synliggjort i uttalelser, vedtak og tiltak der det er relevant. 2. Helhetlig kunnskapsgrunnlag om relevante sammenhenger og påvirkninger mellom natur- og klimautfordringer, herunder naturbaserte løsninger blir utarbeidet og brukt. 3. Mer enhetlig håndtering av miljøvirkninger i samfunnsøkonomiske analyser på tvers av sektorer
P9	Sikre gjennomføring av EØS-relevant regelverk i EUs grønne giv, bidra til innlemmelse i EØS-avtalen og til at prioriterte norske klima- og miljøinteresser ivaretas i regelverks- og politikkutviklingen i EU	<ul style="list-style-type: none"> 1. Effektiv, rettidig vurdering og korrekt gjennomføring av EØS-relevant regelverk 2. Tidlig medvirkning på prioriterte områder og der Norge har viktige interesser

3.1.2 Tverrgående oppdrag for 2025

Nr.	Oppdrag	Frist
-----	---------	-------

1	Miljødirektoratet skal bistå i oppfølgingen av satellittdataprogrammet til Klima- og skoginitiativet og sammenhenger med overvåking av natur og arealbruksendringer, spesielt data for å overvåke tropisk skog. Dette inkluderer å delta på årlig møte for gjennomgang av gjennomføringen av programmet, samt vurderinger knyttet til gjennomføringen av programmet.	Avklares nærmere.
2	Sende forslag om forbud mot nye torvuttak på høring, oppsummere høringsuttalelsene og lever tilrådning til KLD.	02.04.2025
3	Evaluere fordelingsnøkkel for tiltaks- og driftsmidler for verneområdestyrene på post 1420/21 med sikte på ev justeringer fra og med 2026. jf tildelingsbrevet for 2024.	15.10.2025
4	Gi en oversikt over eksisterende kunnskap om opptak og utslipp av CO2 i havet, og utveksling av karbon mellom hav og luft. Utdypes i eget oppdragsbrev.	31.03.2025
5	Miljødirektoratet skal bistå DFØ med faglige råd ved behov knyttet til revisjon av handlingsplan for økt andel klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser og grønn innovasjon (2021-2030) i 2025. Sirkulær økonomi er særlig prioritert.	Avklares nærmere.
6	Teknisk beregningsutvalg for klima anbefalte forvaltningen å gjennomføre scenarioanalyser for å illustrerer hvordan ulike forutsetninger om fremtiden kan påvirke utslippsutviklingen og dermed status for måloppnåelse frem mot 2050. Miljødirektoratet bes om å gjøre en vurdering av hvordan anbefalingene kan følges opp, og hvordan scenarioanalysene kan supplere de analysene som allerede gjennomføres i dag.	01.03.2025
7	Miljødirektoratet skal i 2025 videreføre sitt arbeid med tillitsreformen, og etter dialog mellom ledere, ansatte og tillitsvalgte komme så langt som mulig med å realisere målene i reformen. Miljødirektoratet skal innen 1. mars 2025 rapportere til Klima- og miljødepartementet om hvordan tillitsreformen er fulgt opp i virksomheten, og hvilke resultater dette har ført til.	01.03.2025

3.1.3 Tverrgående oppdrag videreført fra forrige år

Nr.	Oppdrag	Frist
8	Vurdering av målsettinger, referansenivåer og resultatrapporter for redusert avskoging og skogforringelse og økt opptak i skog, for utvalgte tropiske skogland. Egne bestillinger når aktuelt. Avklares nærmere. Det forventes et oppdrag på gjennomgang av avskogingstall for Kongobassenget tidlig i 2025.	Avklares nærmere.
9	Utarbeide en plan for videreutvikling av arkiv- og dokumentasjonsforvaltningsområdet for miljøforvaltningen.	01.03.2025

10	Videreutvikle indikatorene for Norges mål for klima, miljø og grønn omstilling knyttet til ulike rammeverk. I dette inngår Miljøstatus, bærekraftsindikatorer, indikatorer for sirkulær økonomi, indikatorer i Klimastatus og -plan - både indikatorer som ser på hele økonomien og sektorindikatorer, indikatorer for naturavtalen og havindikatorer. Oppdraget er en videreføring av oppdrag gitt i tildelingsbrev 2024 og de leveransene som er avtalt i eget oppdragsbrev som oppfølging av dette.	01.06.2025
11	Vurdering av ART-TREES standardens høringsforslag til sertifisering av REDD+ co-benefits. Vurdering av metodikk og standarder for juridiskjonell REDD+. Egne bestillinger når aktuelt, avklares nærmere.	Avklares nærmere.

3.2 Naturmangfold

Nasjonale klima- og miljømål:

- Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester
- Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres
- Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner

3.2.1 Prioriteringer og styringsparametere innen resultatområde naturmangfold

Nr.	Prioriteringer	Styringsparametere
P10	Naturen forvaltes helhetlig og økosystembasert gjennom regelmessige vurderinger av status, tiltak og måloppnåelse i økosystemene hvert fjerde år.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Et forvaltningsnyttig naturregnskap i tråd med internasjonale standarder og forpliktelser er etablert på nasjonalt nivå fra og med 2026 og oppdateres regelmessig. 2. Det gis veiledning og er lagt til rette for bruk av naturregnskap på kommunalt og regionalt nivå og for prosjektspesifikke naturregnskap. 3. Tverrsektorielt faggrunnlag for meny av tiltak for økosystemene på land er utviklet og oppdatert som grunnlag for presentasjon av status, tiltak og måloppnåelse i økosystemene til Stortinget hvert fjerde år.
P11	Innen 2030 er omfanget av forringede og ødelagte arealer i Norge klargjort, og innsatsen på naturrestaurering økt.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Miljødirektoratet holder oversikt over omfanget av forringet og ødelagt natur og gjennomført restaurering. 2. Restaureringstiltak vurderes i tverrsektorielt faggrunnlag for meny av tiltak for økosystemene 3. Miljødirektoratet sørger for god koordinering mellom ulike myndigheter,

		gir veiledning og utvikler og tilgjengeliggjør oppdatert kunnskap om effektive metoder for restaurering i de ulike økosystemene.
P12	Økt bevaring og restaurering av marine økosystemer som del av en helhetlig forvaltning av arealene til havs	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prosess for utvelgelse av områder aktuelle for vern i norske havområder er igangsatt 2. Effektive tiltak for å bedre tilstand i økosystemer er etablert 3. Prosessen rundt sammenstilling av det faglige grunnlaget for forvaltningsplanene for havområdene er effektivisert og i større grad digitalisert
P13	Nye verneområder gir et mer representativt vern	<ol style="list-style-type: none"> 1. Økt omfang av tilrådd nytt vern innenfor de fastsatte rammene for dette
P14	Verneområdene forvaltes slik at verneverdiene ivaretas bedre	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tilstanden til verneverdiene i eksisterende verneområder er bedret

3.2.2 Oppdragsliste 2025 innen resultatområde naturmangfold

Nr.	Oppdrag	Frist
12	Rapport med forslag til tiltak for å systematisk restaurere norsk tareskog langs kysten for å bedre det marine miljø, jf. anmodningsvedtak fra Stortinget.	15.12.2025
13	Sammenstillenødvendig miljøfaglig kunnskapsgrunnlag, i kontakt med ledende kunnskapsleverandører, for å identifisere nye kandidatområder for marint vern i norske havområder (territorialfarvann, 200-milssonene og kontinentalsokkel) som kan bidra til oppfølgingen av det globale målet i naturavtalen. Hovedfokus skal være på områder som ikke er dekket av marin verneplan fra 2004 (fase 1), inkludert områder utenfor territorialfarvannet, jf. arbeidet med ny lov om vern av marin natur utenfor territorialfarvannet. I tråd med Mål 3 i naturavtalen skal det spesielt legges vekt på områder som er særlig viktige for naturmangfold og økosystemfunksjoner og -tjenester, samt kan bidra til representative og økologisk sammenhengende nettverk. Arbeidet er forankret i bl.a. Meld. St. 20 (2019–2020) og Meld. St. 21 (2023–2024), Meld St. 29 (2020–2021) og Meld. St. 35 (2023–2024).	31.12.2025
14	Evaluere merkevarestrategien Norges nasjonalparker og besøksstrategienes virkning for ivaretagelse av verneverdiene, bred verdiskaping, og økt forståelse for vern og en god opplevelse for de besøkende.	01.12.2025

15	Basert på tidligere oppdrag fra 2020 og 2021, gjennomgå behovet for justeringer slik at aktuelle bevaringstiltak vil kunne oppfylle kriteriene for andre effektive bevaringstiltak (OECM) og kravene til data og kartgrunnlag slik at de kan inngå i Norges rapportering på mål 3.	01.10.2025
16	Gjennomgå og oppdatere <i>Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv</i> samt oppfølgingen av den, inkludert: vurdere organiseringen av og innretningen på planarbeidet rette opp tiltaksansvarlige i planens kap. 5, <i>Oversikt over tiltak</i> . Vurdere behovet for styrket følgeforskning for å sikre best mulig kunnskapsgrunnlag om tiltak for Oslofjorden og anbefale mulig innretning på dette, jf. anmodningsvedtak 793 (2023-2024). Frist spesifiseres i videre dialog om oppdraget.	01.10.2025
17	Direktoratet bes utarbeide en rapport som oppsummerer måloppnåelsen og kunnskapsgrunnlaget for oppdaterte vannforvaltningsplaner.	01.07.2026
18	Ferdigstille første versjon av en nasjonal handlingsplan for restaurering av vassdrag, i samarbeid med vannregionmyndighetene og direktoratsgruppen for vannforvaltning.	01.06.2025
19	Direktoratet bes om å levere et forslag til en oppdatering av <i>Tiltaksplanen for bekjempelse av fremmede skadelige organismer</i> for årene etter 2025 i samarbeid med berørte etater, på bakgrunn av en vurdering av behovet for forsterkede tiltak for å oppnå den nye nasjonale målsettingen for fremmede arter. Oppdraget spesifiseres i et eget oppdragsbrev (ref. Naturmeldingen (pkt. 6.6.3).	31.12.2025
20	Foreslå en tilnærming for å klargjøre omfanget av arealer med forringa og ødelagte økosystemer, og for å vurdere hvor naturrestaurering kan gjennomføres med størst nytte for samfunnet.	01.06.2025
21	Gi faggrunnlag til utredning om mulige endringer i plan- og bygningsloven for å styrke hensynet til natur.	31.12.2025
22	Utarbeide en kortfattet prioritert oversikt over aktiviteter/faktorer som påvirker verneverdiene negativt, eller vanskeliggjør at verneformålet nås, i områder som er opprettet som marine verneområder etter naturmangfoldloven og marine arealer i nasjonalparkene Raet, Ytre Hvaler, Færder og Jomfruland. Som en del av denne oversikten, beskrive omfang og effekter av bruk av bunnredskaper innenfor fiskerinæringen.	15.10.2025

23	Lede det løpende arbeidet på direktoratsnivå og samarbeide med andre berørte direktorater og fagmiljøer, samt bistå departementet, i arbeidet med å avklare hvilke områder til havs som kan anerkjennes som bevart gjennom «andre effektive arealbaserte bevaringstiltak. Nærmere om gjennomføringen avklares i dialog med departementet.	15.12.2025
24	Miljødirektoratet skal levere en plan for hvilke områder og regioner som bør prioriteres først i det videre arbeidet med vurdering av ferdselsrestriksjoner i sjøfuglreservater, og deretter gjennom involvering av Statsforvalter sørge for en hensiktsmessig gjennomføring av planen.	01.11.2025
25	<p>Del 1: Miljødirektoratet leverer et notat som utdyper faggrunnlaget for utvikling av måloppnåelse og forslag til justert virkemiddelbruk i jordbruksavtalen for 2025. Dette inkluderer nødvendige budsjettjusteringer i jordbruksavtalens ulike støtteordninger, herunder også behov for midler til forskning/utredning, samt forslag til nedsettelse av partssammensatte grupper for å belyse særlig relevante temaer. Direktoratet skal fremheve eventuelle vinn-vinn løsninger for jordbruk, klima, natur og miljø. Frist: 31.01.2025</p> <p>Del 2: Der utviklingen mot måloppnåelse er negativ eller gapet mellom mål og måloppnåelse er stort, skal Miljødirektoratet i et kortfattet notat, i den grad det er mulig, gjøre en overordnet vurdering av virkemiddelbrukens effektivitet.</p>	14.02.2025
26	Direktoratet bes om å vurdere om flere nivåer av biologisk mangfold bør inkluderes som kvalitetselement for kystvann etter vannforskriften, og som ledd i dette vurdere hvilke kvalitetselementer som er aktuelle å inkludere til å bidra inn til klassifisering av økologisk tilstand. Direktoratet vurderer behovet for innhenting av ny kunnskap om nye kvalitetselementer, som grunnlag for videre vurderinger.	31.12.2025
27	Miljødirektoratet skal orientere departementet om oppfølging av fire tiltak knyttet til tiltakspakke reindrift og energi, deriblant utarbeidelse av eget bilag eller presisering i gjeldende fellingsveileder. Se utfyllende oppdragsbrev av 10. oktober 2024.	01.05.2025
28	Høringsoppsummering og anbefaling. Vurdere artene i ny fremmede artsliste i henhold til et oppdatert kriteriesett. Frist spesifiseres i nærmere dialog om oppdraget.	Avklares nærmere.

29	<p>Det må forventes flere oppdrag til Miljødirektoratet i oppfølging av fra regjeringens tiltakspakke. Departementet skal konsultere Sametinget og Norske Reindrifsamers Landsforbund om resterende tiltak, og oppdrag til direktoratet vil avklares nærmere i eget oppdragsbrev. Aktuelle gjenstående oppdrag fra regjeringens tiltakspakke er stikkordsmessig:</p> <p>1) Sammenstille kunnskap og gjennomføre utredninger i særlig tapsutsatte reindriftsområder.</p> <p>2) Utrede endring av bestandsmål for gaupe og jerv i rowiltregion 6, 7 og 8</p> <p>3) Faglig vurdering av økt samisk representasjon i rowiltnemndene i region 5, 6, 7 og 8.</p>	Avklares nærmere.
30	Gjennomgå organisasjonsmessig tilknytning og øvrig organisering av verneområdeforvalterne, og utrede ev. endret organisering med mål om å styrke forvaltningen av verneområdene.	20.12.2025
31	KLD ber Miljødirektoratet om å gjennomføre virkningsvurderinger (vurdering av økonomiske og administrative konsekvenser) av enkelte av endringsforslagene som Miljødirektoratet har levert til arbeidet med revisjon av forskrift om konsekvensutredninger. Hvilke endringsforslag det skal gjennomføres nærmere virkningsvurderinger av, og hvor grundige vurderingene skal være, avtales nærmere i dialog med KLD.	14.02.2025

3.2.3 Oppdrag videreført fra forrige år under resultatområde naturmangfold

Nr.	Oppdrag	Frist
32	Rapportere erfaringer med SNOs bistand til beitenæringene våren 2025 med å identifisere individer av kongeørn som gjør skade i særlig utsatte områder. Direktoratet bes også arrangere et seminar for gjennomgang av kunnskapsgrunnlaget om kongeørn og havørn. Eget oppdragsbrev sendt 10. september 2024.	01.10.2025
33	Levere utkast til veileder om ny forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål.	Avklares nærmere.
34	Levere forslag til reviderte verneforskrifter for nasjonalparker og landskapsvernområder når det gjelder sykling og organisert ferdsel, herunder vurdering av bruk av el-sykkel.	Avklares nærmere.
35	Sende forslag om å stenge høstjakt på ender i Kautokeino på høring, og iverksette forbudet dersom ikke særlig forhold fra høringen taler mot dette.	Avklares nærmere.
36	Levere tilleggsutredninger vedrørende mulige nye tiltak med mål om redusert skadeskyting av rovvilt. Se eget brev av 2. oktober 2024 for utfyllende beskrivelse.	01.12.2025

37	Følge opp Meld. St. 29 (2020–2021) om etablering av pilotprosjekter knyttet til nasjonalparkene i området Skagerrak–Oslofjorden for å bygge opp igjen økosystemer og kunnskapen om effekt av slike tiltak.	31.12.2025
38	Utredning om å opprettholde verneverdiene i verneområder på lang sikt: Oppfølging av forslag 1.1. Oppdraget er" Lage prioritert liste over hvilke gamle verneforskrifter som bør revideres slik at de tilstrekkelig grad i varetar verneverdiene, og hvilken rekkefølge det bør gjøres i.	01.07.2025
39	Levere et forslag til endringer i forskrift om fremmede organismer på bakgrunn av en systematisk gjennomgang av ny kunnskap - del 2. Frist spesifiseres i videre dialog om oppdraget.	Avklares nærmere.
40	Levere et forslag til endringer i CITES-forskriften for å gjøre forskriften mer funksjonell og å følge opp Norges forpliktelser etter CITES-konvensjonen	01.06.2025
41	I samarbeid med Landbruksdirektoratet utarbeide informasjonsopplegg om formål og bruksområde for kartlagte naturtyper etter Miljødirektoratets instruks, kartlagte naturtyper etter DN-Håndbok 13 og registrerte livsmiljøer etter instruks og veileder om Miljøregistrering i Skog. Videre bes direktoratene å utrede om det er mulig å etablere en effektiv og god naturkartlegging basert på NiN i skog som kan brukes av alle offentlige instanser og andre relevante aktører.	Avklares nærmere.
42	Som oppfølging av Meld. St. 18 (2023-2024) om en forbedret tilstand for villrein, gjennomføre faglige utredninger og vurderinger, samt gjennomføring av tiltak i meldingen. Oppdraget er nærmere beskrevet i brev av 20. september 2024, og delt inn i fem delleveranser hvorav de fire siste har leveringsfrist i 2025: Leverer utredning av virkemidler om ferdselsregulering og utforme utkast til høringsbrev, samt vurdering av behovet for endringer i reglene for ferdsel i alle verneforskrifter for verneområder som har overlapp i areal med villreinområder. Frist 1. februar 2025. Leverer anbefaling om innretning og ressursbruk for det videre arbeidet med et tematisk naturregnskap for villrein. Frist 15. februar 2025. Leverer utredning av modell for avbøtende tiltak for frivillig sektor. Frist 1. mai 2025. Leverer redegjørelse for hvordan informasjon og veiledning kan bidra til å oppnå målet om en mer villreinvennlig ferdsel, samt leverer utredning om organisering og oppgavefordeling i villreinforvaltningen.	01.06.2025
43	Videreføring av samarbeidsoppdrag med Landbruksdirektoratet: Oppdrag om kart over naturskog.	Avklares nærmere.
44	Leverer oversikter og vurderinger knyttet til FKT-midler, myndighet, saksbehandlingsfrister og dispensasjoner, jf. eget oppdragsbrev av 10. oktober 2024.	01.05.2025

3.3 Friluftsliv

Nasjonale klima- og miljømål:

- Friluftslivets posisjon skal ivareta og videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftsområder, og stimulering til økt friluftaktivitet for alle
- Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge

3.3.1 Prioriteringer og styringsparametere innen resultatområde friluftsliv

Nr.	Prioriteringer	Styringsparametere
P15	Bedre tilgang til attraktive friluftslivsområder i og ved byer og tettsteder	<ol style="list-style-type: none"> 1. Økt antall kilometer skilte og merkede turruter med vedlikeholdsansvar registrert i Turrutebasen. 2. Økt tilgang til grøntområder og strandsonen i og ved byer og tettsteder 3. Besøksforvaltning blir tatt i bruk som verktøy i forvaltningen av mye brukte friluftslivsområder 4. God kunnskap om naturvennlig friluftsliv i befolkningen og i kommunene

3.3.2 Oppdragsliste 2025 innen resultatområde friluftsliv

Nr.	Oppdrag	Frist
45	Beskrive scenarier for utvikling og konsekvenser av økende bruk av natur i reiseliv, gjennom sammenstilling og systematisering av kunnskap. Vurdering av eksisterende og framtidige virkemidler, roller og ansvarsfordeling.	31.12.2025
46	Miljødirektoratet skal utrede løsninger for hvordan befolkningen kan få bedre informasjon om ferdselsreguleringer hjemlet i naturmangfoldloven, for eksempel i eksisterende sjøfuglreservater og ved bruk av et eventuelt nytt virkemiddel med hjemmel i naturmangfoldloven for å kunne innføre både tidsavgrensede og varige ferdselsrestriksjoner.	Avklares nærmere.

3.3.3 Oppdrag videreført fra forrige år under resultatområde friluftsliv

Nr.	Oppdrag	Frist
47	Utarbeide en metodikk for regional kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder.	28.02.2025
48	Ferdigstille metodikk for revidering av tidligere gjennomført lokal kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder	28.02.2025

49	Gjennomføre en ekstern evaluering av ordningen bevaring av viktige friluftslivsområder gjennom sikring. Evalueringen skal vurdere de kostnader og ressursbruk staten og fylkeskommunene har knyttet til kjøp og forvaltning av områdene, knyttet opp mot effekten og den samfunnsmessige nytten av ordningen. Klima- og miljødepartementet vil komme tilbake med nærmere føringer for evalueringen.	28.02.2025
-----------	---	------------

3.4 Forurensning

Nasjonale klima- og miljømål:

- **Forurensning skal ikke skade helse og miljø**
- **Bruk og utslipp av kjemikalier på prioritetslisten skal stanses**
- **Eksposering av mennesker og miljø for radioaktiv forurensning skal holdes så lav som mulig**
- **Veksten i mengden avfall skal være vesentlig lavere enn den økonomiske veksten**
- **Materialgjenvinning av avfall skal øke**
- **Sikre trygg luft. Basert på dagens kunnskapsstatus blir følgende nivå sett på som trygg luft (Årsmiddel PM10: 20 µg/m³, Årsmiddel PM2,5: 8 µg/m³, Årsmiddel NO₂: 30 µg/m³)**
- **Støyplager skal reduseres med 10 pst. innen 2020 i forhold til 1999. Tallet på personer som utsettes for over 38 dB innendørs støynivå skal reduseres med 30 pst. innen 2020 i forhold til 2005. Det blir arbeidet med oppdatert kunnskapsgrunnlag for å revidere støymålet.**

3.4.1 Prioriteringer og styringsparametere innen resultatområde forurensing

Nr.	Prioriteringer	Styringsparametere
P16	Kjemikalier og miljøgifter globalt, i EU og nasjonalt er bedre regulert	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fremgang i restriksjonsarbeidet for PFASer, inkludert generelt forbud i EU 2. Flere stoffer regulert i EU og globalt 3. Flere søknader om godkjenning av biocider i Norge er ferdig vurdert
P17	Forurensningskilder som skaper eutrofiering/overgjødning er godt regulert	<ol style="list-style-type: none"> 1. Skjerpede krav til avløpsrensing er innført 2. Redusert avrenning fra jordbruk 3. God regulering av andre kilder som akvakultur og industriutslipp
P18	Økt andel ombruk, bruk av materialgjenvunnet råvare og materialgjenvinning av avfall i tråd med en mer sirkulær økonomi med giftfrie kretsløp	<ol style="list-style-type: none"> 1. Flere virkemidler som legger til rette for å øke andelen ombruk, bruk av materialgjenvunnet råvare og materialgjenvinning av husholdningsavfall og lignende næringsavfall er innført 2. Produsentansvarsordningene i Norge er styrket for å bidra til mer bærekraftige produkter,

		avfallsforebygging, ombruk og materialgjenvinning
		3. Gifffrie kretsløp er godt ivaretatt i tiltak og virkemidler for økt ressurseffektivitet.
P19	Plastforurensing er bedre regulert	<ol style="list-style-type: none"> 1. Styrket miljøovervåking og kartlegging av mikro- og makroplastforurensning 2. Statistikken om plast er standardisert, tilgjengelig og bidrar til en bedre regulering 3. Forbedret globalt og regionalt samarbeid og faglig kunnskap på plastområdet 4. Kunnskapen om mikroplast og farlige stoffer i plast er økt 5. Opprydding av marin forsøpling er bedre samordnet.

3.4.2 Oppdragsliste 2025 innen resultatområde forurensning

Nr.	Oppdrag	Frist
50	Leverer underlag i forbindelse med revisjon av Göteborgprotokollen under konvensjonen om langtransportert grenseoverskridende luftforurensning (CLRTAP). Mulige leveranser er tiltaksanalyser, vurdering av utslippsreduksjonspotensial for ulike komponenter og vurdering av mulige nyttevirkninger for Norge. Konkretiseres i eget oppdragsbrev i løpet av februar 2025.	15.11.2025
51	Gjennomføre høring av nytt kapittel i forurensningsforskriften med krav om etablering, tømning og vedlikehold av sandfang, samt å sammenstille høringsuttalelser og levere en samlet vurdering/anbefaling til KLD. Dessuten utarbeide forslag til endelig forskrift.	Avklares nærmere.
52	Utarbeide en oppdatert nasjonal avfallsplan med program for avfallsforebygging 2026-2031	15.11.2025
53	Ved ev. videre forhandlinger om internasjonal plastavtale; vurdere utkast til ny plastavtale, herunder særlig konsekvenser for Norge og norsk regelverk. Ved enighet, bidra til forberedelse til første partsmøte.	Avklares nærmere.
54	Miljødirektoratet vurderer behovet for og evt utarbeider et sett kriterier som kan ligge til grunn for å vurdere delegert forskriftskompetanse på flere områder, herunder produkter, industri og avfall. Direktoratet vurderer videre om det er behov for faste rutiner for kontakt med KLD i særlige tilfeller/om særlige rettsaker.	01.06.2025
55	Leverer spesifikt angitte vurderinger i forbindelse med endringer i lov om bærekraftige produkter og verdikjeder	Avklares nærmere.
56	Vurdere nye tiltak og virkemidler som skal sikre økt forberedelse til ombruk og materialgjenvinning for husholdningsavfall og lignende næringsavfall i tråd med EU-krav	Avklares nærmere.

57	Vurdere om det er flere områder og oppgaver som kan gebyrlegges.	01.11.2025
58	Vurdere om nitratdirektivet er tilstrekkelig gjennomført i norsk rett i samråd med Landbruksdirektoratet. Vil konkretiseres i eget oppdragsbrev.	01.05.2025
59	Undersøke bruk og effekt av differensiert avfallsgebyr i kommunene, og vurdere behovet for å utarbeide forskrift om differensiert avfallsgebyr.	01.12.2025

3.4.3 Oppdrag videreført fra forrige år under resultatområde forurensning

Nr.	Oppdrag	Frist
60	Bidra med innspill til rutiner for samhandling mellom departementer for regelverk for økodesign og bærekraftige verdikjeder.	Avklares nærmere.
61	Bistå i oppfølgingen av Matsvinnutvalgets anbefalinger, i samarbeid med andre relevante myndigheter, herunder arbeidet med å utvikle nasjonal statistikk for matavfall og matsvinn.	Avklares nærmere.
62	Forberede implementering av Hong Kong Konvensjonen om skipsopphugging i norsk rett før denne trer i kraft 26. juni 2025.	Avklares nærmere.
63	Utarbeide helhetlig plan for bærekraftig bruk av nitrogen i jordbruket (Oppdraget følger av jordbruksoppgjøret 2023). Landbruksdirektoratet leder arbeidsgruppen, og partene i jordbruksoppgjøret er styringsgruppe.	01.03.2025
64	Levere en vurdering av om det i dag er tilstrekkelig med tiltak og virkemidler som bidrar til reduserte utslipp fra vedfyring (behovsanalyse), samt synliggjøre ulike barrierer for implementering. Arbeidet gjennomføres sammen med relevante aktører.	28.02.2025
65	Utvikle veiledning til regelverk om overvann til kommunene sammen med NVE.	Avklares nærmere.
66	Levere oppdatert grunnlag for vurdering av hvordan et overvannsgebyr kan innrettes.	Avklares nærmere.
67	Oppsummere og sammenstille innspill til høring av endringer i avfallsforskriften kapittel 17 om mineralavfall og levere en samlet vurdering/anbefaling til KLD, inkludert forslag til endelig forskrift.	01.04.2025
68	Vurdere behov og muligheter for å stille standardiserte krav til landbasert akvakultur.	01.12.2025
69	Utarbeide et forslag til forskriftsregulering av et utvidet produsentansvar for tekstiler i Norge, for å gjennomføre kommende krav i rammedirektivet om avfall om utvidet produsentansvar for tekstiler. Det skal sees hen til kunnskapsgrunnlaget og anbefalingene i rapporten «Produsentansvar for tekstiler. Anbefalinger fra arbeidsgruppe til innretning av et norsk produsentansvar for tekstiler» av 30. september 2023.	01.09.2025

70	Sende forslag om revidert Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging (T-1520) på høring. Hensikten med denne retningslinjen er å forebygge helseeffekter av luftforurensninger gjennom god arealplanlegging	Avklares nærmere.
-----------	--	-------------------

3.5 Klima

Nasjonale klima- og miljømål:

- Norge har under Parisavtalen tatt på seg en forpliktelse om å redusere klimagassutslippene med minst 55 pst. i 2030 sammenlignet med 1990
- Norge skal være klimanøytralt i 2030
- Norge har lovfestet et mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050
- Som et delmål på veien til netto-null-utslipp og lavutslippssamfunnet har regjeringen fastsatt et omstillingsmål for hele økonomien i 2030. Dette er formulert som et mål om å kutte norske utslipp med 55 pst. sammenliknet med 1990
- Medvirke til at redusert og reversert tap av tropisk skog gir et mer stabilt klima, mer bevart naturmangfold og en mer bærekraftig utvikling
- Samfunnet og økosystemene skal forberedes på og tilpasses klimaendringene

3.5.1 Prioriteringer og styringsparametere innen resultatområde klima

Nr.	Prioriteringer	Styringsparametere
P20	Reduserte utslipp og økt opptak av klimagasser	Utviklingen i utslipp og opptak av klimagasser i Norge
P21	Godt kunnskapsgrunnlag på tvers av sektorer som underlag for beslutningsprosesser for å oppfylle klimamålene	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samordnet og helhetlig kunnskapsgrunnlag på tvers av etater, herunder i den årlige analysen av tiltak, barrierer og mulige virkemidler opprettet i 2023 2. Bedre kunnskap om virkemidler og samspillet mellom disse. 3. Bidra til kunnskap om konsekvensene klimatiltak og klimaomstillingen har på kraftsystemet, i samarbeid med relevante etater. 4. Bedre metode og tallgrunnlag for effektberegninger for et godt underlag for blant annet arbeidet med klimastatus og -plan
P22	En effektiv og samordnet innsats på tvers av sektorer for å sikre at Norge er forberedt på konsekvensene av klimaendringer	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gode prosesser og involvering av aktuelle samfunnsaktører gir effektiv og samordnet oppfølging av stortingsmeldingen

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Ny politikk i meldingen følges opp med et forsterket og forbedret faglig grunnlag 3. Den nasjonale klimasårbarhetsanalysen etableres i tråd med oppdraget
P23	Sikre effektiv gjennomføring av relevante deler av Klar for 55 – pakken for oppfyllelse av klimamålene	<ol style="list-style-type: none"> 1. Effektiv gjennomføring og forvaltning av kvotesystemene ETS1 og ETS2 2. Bidra til at CBAM er operativ fra tidspunktet regelverket gjøres gjeldende i Norge. 3. Utredning av nasjonale virkemidler sees i sammenheng med felleseuropeiske reguleringer 4. Berørte aktører i Norge kjenner godt til relevante reguleringer på fornybare drivstoff
P24	Kommunene har i større grad tatt hensyn til viktige klimainteresser i alle oppgaver og beslutninger.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kommunesektoren gjennomfører tiltak som reduserer klimagassutslipp og bruker oppdatert kunnskap i omstillingen til et lavutslippssamfunn 2. Alle kommuner har integrert klimatilpasning i sine planer og tilpasser seg et klima i endring

3.5.2 Oppdragsliste 2025 innen resultatområde klima

Nr.	Oppdrag	Frist
71	Videre arbeid med å forbedre utslippsstatistikken for innenriks sjøfart og fiske, herunder anbefale hva som er en hensiktsmessig løsning for innrapportering av drivstofforbruk	01.10.2025
72	Utrede muligheter for krav/premiering av transportreduksjon i vare- og servicebestillinger i offentlige anskaffelser i samarbeid med DFØ og SVV. Det kan vurderes om resultatene kan fremstilles i en nasjonal veileder for logistikkoptimalisering i offentlige anskaffelser. Oppfølging av målrettet satsing for veitransporten i KSP.	31.01.2026
73	Teknisk beregningsgrunnlag for klima anbefalte forvaltningen å gjennomføre scenarioanalyser for å illustrere hvordan ulike forutsetninger om fremtiden kan påvirke utslippsutviklingen og dermed status for måloppnåelse fram mot 2050. Miljødirektoratet bes om å gjøre en vurdering av hvordan anbefalingen kan følges opp og hvordan scenarioanalyser kan supplere de analysene som allerede gjennomføres i dag.	15.01.2025
74	Analysér av ulike tilnærminger til karbonbudsjett for Norge Nærmere detaljer gis i egen dialog.	02.06.2025

75	Sørge for at Norge har et operativt register for å motta kvoter i 2025. Dette kan enten være å bruke EU-registeret eller UNFCCCs sentrale register. Hvis ingen av disse er operative i tide, trenger vi et interim-register. Registeret må være i tråd med regelverket under Artikkel 6. Oppdraget blir nærmere spesifisert i et oppdragsbrev.	30.09.2025
76	Oppdatere kunnskapsgrunnlaget for nullutslippskrav til hurtigbåter basert på erfaringene fra Hurtigbåtprogrammet, herunder vurdere hvordan krav kan innrettes.	01.10.2025
77	Videreutvikling av beregningsverktøy/KSP-leveranse. Oppdraget avklares nærmere etter leveranse av fase 1., dvs etter 15 februar	Avklares nærmere.
78	Oppdrag i samarbeid med Enova og Gassnova om virkemidler for CO2-håndtering.	Avklares nærmere.
79	Vi ber om en tolkning av artikkel 10 om naturlige forstyrrelser i EUs skog- og arealbruksregelverk, og i hvilken utstrekning denne artikkelen kan anvendes for Norge sin del. Det er også ønskelig med samme vurdering av artikkel 13b paragraf 5. Utdypes i eget oppdragsbrev.	Avklares nærmere.
80	Utvikle veileder for kommunenes hjemmel til å stille klimakrav til bygg- og anleggsvirksomhet etter forurensningsloven. Spesifiseres i eget oppdragsbrev	Avklares nærmere.
81	Videre oppfølging av anmodningsvedtak vedrørende forbud mot bruk av gass til byggevarme. Utdypes i eget oppdrag.	Avklares nærmere.
82	Videre oppfølging av anmodningsvedtak om fossil gass til permanent oppvarming. Utdypes i eget oppdrag.	Avklares nærmere.
83	Unntak fra omsetningskrav grunnet sikkerhet og beredskap. Oppdraget vil bli utdypet i eget brev.	31.12.2025
84	Vi viser til anmodningsvedtak nr. 458 om modulbaserte kompetanseprogram og anmodningsvedtak nr. 459 om regionale klimatilpasningsnettverk som Stortinget fattet i behandlingen av Meld. St. 26 (2022–2023) <i>Klima i endring – sammen for et klimarobust samfunn</i> . KLD kommer tilbake til oppfølging av vedtakene og spesifisering av oppdrag, i dialog med Miljødirektoratet.	Avklares nærmere.
85	Miljødirektoratet bes om å lede en arbeidsgruppe for oppfølging av veikart om verktøy for klimahensyn i kommunal arealplanlegging, med utgangspunkt i mandatet for arbeidsgruppen gitt i eget oppdragsbrev av 6. mai 2024. Et mål med arbeidet er å sørge for at kommunene i løpet av 2025 får tilgang til verktøy for å beregne klimagassutslipp ved foreslåtte arealbruksendringer. Arbeidsgruppens videre oppgaver og frister i 2025 utdypes i et eget oppdragsbrev.	Avklares nærmere.

3.5.3 Oppdrag videreført fra forrige år under resultatområde klima

Nr.	Oppdrag	Frist
86	Utarbeide en nasjonal klimasårbarhetsanalyse i samarbeid med relevante sektormyndigheter og aktører. Utdypes i eget oppdragsbrev.	31.12.2026
87	Vurdering og anbefaling til hvordan nasjonale myndigheters arbeid med å håndtere havnivåstigning kan forbedres. Utdypes i eget oppdragsbrev.	12.12.2025
88	Utvikle veileder for statlig planretningslinje for klima og energi. Spesifiseres i eget oppdragsbrev	Avklares nærmere.
89	Vurdere og foreslå metode og regneregulering for hvordan Norge under Parisavtalen kan identifisere og regne inn addisjonelle opptak og utslipp i skog- og arealbrukssektoren. Utdypes i eget oppdragsbrev.	15.01.2025
90	Oppdrag om dataverktøy. Oppdragsteksten er utdypet i eget brev, datert 19. september.	15.02.2025

3.6 Polarområdene

Nasjonale klima- og miljømål:

- Omfanget av villmarkspregede områder på Svalbard skal opprettholdes
- Naturmangfoldet på Svalbard skal bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet
- Negativ menneskelig påvirkning og risiko for påvirkning på miljøet i polarområdene skal reduseres

3.6.1 Prioriteringer og styringsparametere innen resultatområde polarområdene

Nr.	Prioriteringer	Styringsparametere
P25	Den samlede belastningen på miljøet på Svalbard og i Arktis forøvrig er redusert	<ol style="list-style-type: none"> 1. Risikoen for forurensning fra lokale kilder på Svalbard er redusert. 2. Effektiv samordning og koordinering av miljøovervåking på Svalbard sammen med Norsk Polarinstitut. 3. Samarbeidet under Arktisk råd om klima og miljø er videreført.

3.6.2 Oppdragsliste 2025 innen resultatområde polarområdene

Nr.	Oppdrag	Frist
91	Utarbeide forslag til disposisjon til en veileder for forurenset grunn på Svalbard.	01.12.2025

4 Fellesføringer

Følgende fellesføringer fra regjeringen vil gjelde for budsjettåret 2025:

1. Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk.

Miljødirektoratet skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet.

Miljødirektoratet skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten.

Miljødirektoratet skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

2. Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder inkludering og mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring.

Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse.

Miljødirektoratet skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2025 og det totale antallet ansettelser i virksomheten i 2025. Virksomheten skal også omtale utviklingen i 2025 sett opp mot det virksomheten har rapportert for 2024.

3. Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egen kompetanse. Miljødirektoratet skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes. Miljødirektoratet skal i årsrapporten for 2025 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

Miljødirektoratet skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2025 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.

Dersom utgifter til kjøp av konsulentttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulentttjenester fra andre statlige leverandører, bør dette fremgå særskilt.

5 Budsjett og fullmakter

Tildelinger og budsjettforutsetninger

Miljødirektoratet skal disponere tildelte bevilgninger i samsvar med [Prop. 1 S \(2024-2025\)](#), [Innst. 9 S \(2024-2025\)](#) og Stortingets budsjettvedtak. Midlene skal disponeres i samsvar med [Bevilgningsreglementet](#), [Reglement og bestemmelser for økonomistyring i staten](#) og Hovedinstruks for Miljødirektoratet fra Klima- og miljødepartementet. Midlene skal disponeres i samsvar med andre rundskriv og krav fra Finansdepartementet som er fastsatt for disponering av statlige budsjettmidler.

Endringer og føringer som er beskrevet i postomtalen til Prop. 1 S (2024-2025) er ikke gjentatt her i tildelingsbrevet, men gjelder likefullt. Nedenfor presenteres derfor kun budsjettføringer ut over det som står i proposisjonen, herunder endringer som følge av Stortingets forlik om 2025-budsjettet (jfr. ovenfor nevnte Innst. 9 S).

Kap. 1420/4420 Klima, naturmangfold og forurensing

Utgifter kap. 1420 Miljødirektoratet

(tall i 1000 kr)

Post	Betegnelse	Bevilgning og tildeling
01	Driftsutgifter	934 095
21	Spesielle driftsutgifter	739 873
23	Oppdrags- og gebyrrelatert virksomhet	249 601
30	Statlige erverv, bevaring av viktige friluftslivsområder, <i>kan overføres</i>	23 054
31	Tiltak i verneområder og naturrestaurering, <i>kan overføres</i>	181 252
32	Statlige erverv, vern av naturområder, <i>kan overføres</i>	580 247
39	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 69 og 79</i>	8 645
60	Tilskudd til natursats – tiltak og planlegging for natur i kommunene, <i>kan overføres</i>	118 226
61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning, <i>kan overføres</i>	273 300
62	Tilskudd til grønn skipsfart, <i>kan overføres</i>	34 027
63	Tilskudd til returordning for kasserte fritidsbåter	204
64	Tilskudd til skrantesykeprøver fra fallvilt	1 279
66	Tilskudd til kommuner for å bedre tilgangen til strandsonen langs Oslofjorden	3 199
69	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 79</i>	40 632
71	Tilskudd til tiltak mot marin forsøpling, <i>kan overføres</i>	27 363
72	Erstatning for beitedyr tatt av rovvilt, <i>overslagsbevilgning</i>	148 878
73	Tilskudd til rovvilttiltak, <i>kan overføres</i>	71 706
74	CO ₂ -kompensasjonsordning for industrien	7 000 000

75	Utbetaling for vrakpant til kjøretøy og tilskudd til kassering av fritidsbåter, <i>overslagsbevilgning</i>	435 350
76	Refusjon ved innlevering av klima- og miljøskadelige stoffer, <i>overslagsbevilgning</i>	179 800
77	Tilskudd til fagspesifikke miljøorganisasjoner og -stiftelser m.m.	15 856
78	Tilskudd til friluftslivsformål, <i>kan overføres</i>	244 680
79	Oppryddingstiltak, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 39 og 69</i>	492
80	Tilskudd til tiltak for å ta vare på natur, <i>kan overføres</i>	214 908
81	Tilskudd til verdiskaping basert på naturarven, <i>kan overføres</i>	13 192
84	Tilskudd til internasjonalt klima- og miljø samarbeid	9 086
85	Tilskudd til besøkssenter for natur og verdensarv, <i>kan overføres</i>	103 898
86	Tilskudd til frivillige klima- og miljøorganisasjoner og klima- og miljøstiftelser	59 533
87	Tilskudd til natur og friluftsliv i områder berørt av landbaserte vindkraftverk	32 176
	Sum kap. 1420	11 744 552

Tilsagnsfullmakter under kap. 1420

Miljødirektoratet gis fullmakt til å gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1420		Miljødirektoratet	
	30	Statlige erverv, bevaring av viktige friluftslivsområder	45 mill. kroner
	61	Tilskudd til klimatiltak og klimatilpasning	437,2 mill. kroner
	62	Tilskudd til grønn skipsfart	423,2 mill. kroner
	71	Tilskudd til tiltak mot marin forsøpling	15 mill. kroner
	78	Tilskudd til friluftslivsformål	3 mill. kroner
	87	Tilskudd til natur og friluftsliv i områder berørt av landbaserte vindkraftverk	10 mill. kroner

Bestillingsfullmakter under kap. 1420

Miljødirektoratet gis fullmakt til å gjøre bestillinger utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1420		Miljødirektoratet	
	31	Tiltak i verneområder og naturrestaurering	10 mill. kroner

Fullmakt til å inngå forpliktelser under kap. 1420 knyttet til oppryddingstiltak:

Det kan pådras forpliktelser for framtidige år til å kjøpe inn materiell og til å gi tilsagn om tilskudd ut over vedtatt bevilgning under postene 39, 69 og 79 Oppryddingstiltak, men slik at samlet ramme for nye forpliktelser og gammelt ansvar ikke overstiger 5 mill. kroner.

Spesielle budsjettforutsetninger

Post 21:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 10 mill. kroner fordelt med 5 mill. kroner til avlsprogrammet for fjellrev og 5 mill. kroner til styrket bekjempelse av pukcellaks.

Post 31:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 30 mill. kroner til restaurering av myr. Departementet ber direktoratet bruke så mye som praktisk gjennomførbart av økningen til utvidet restaurering av myr og annen våtmark i 2025, og det øvrige til å restaurere annen forringet natur og tjene andre formål under posten.

Post 32:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 200 mill. kroner til skogvern.

Post 60:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 100 mill. kroner. I tillegg til å benytte midlene til samme formål som i 2024, skal støtten også kunne tildeles kommuner som ønsker å bli arealnøytrale. Departementet vil også påpeke at det nå er presisert i reglene for tilskuddsordningen at tilskudd også kan gis til fylkeskommuner og Longyearbyen lokalstyre. I den grad det er hensiktsmessig, bør direktoratet prioritere å gi tilskudd til å lage grunnlag for-, og til utarbeidelse av regionale planer for villrein.

Post 61:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 100 mill. kroner

Post 78:

- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 25 mill. kroner, som skal gå til stimulering til friluftslivsaktivitet. Midlene plasseres på tilskuddsordningen «Friluftslivsaktivitet». Denne tilskuddsordningen har dermed en ramme på 89,3 mill. kroner i 2025, der 25 mill. kroner er øremerket aktiviteter og tiltak

i forbindelse med Friluftslivets år 2025, jf. tildelinger høsten 2024 på bakgrunn av tilsagnsfullmakt.

Post 80:

- Når det gjelder de 0,5 mill. kroner som iht. postomtalen skal lyses ut til tiltak for å videreføre tradisjonell kunnskap om laksefiske i Tanavassdraget, skal disse prioriteres til undervisningsopplegg til barn og unge i Tana og Karasjok kommuner. Formålet er å iverksette tiltak for å bevare og videreføre kunnskap om det tradisjonelle samiske elvefisket fordi laksefisket i Tanavassdraget er stengt eller sterkt begrenset. For å gjennomføre undervisningsopplegg som ev. inkluderer fiske etter laks, må det søkes dispensasjon fra forskrift om fiske på Tanavassdragets grenseelvestrekning. Miljødirektoratet må i så fall sette nærmere vilkår i dispensasjonen, herunder begrensning på antall laks som kan tas ut i forbindelse med prosjektet. Omfanget må være innenfor den totalkvoten for fiske på dispensasjoner som årlig bestemmes av og fordeles mellom Norge og Finland på bakgrunn av statusrapporten for laksebestandene i Tanavassdraget. Antall laks som kan tas ut vil derfor kunne variere fra år til år, og det bør derfor også tas høyde for et undervisningsopplegg som ikke avhenger av fiske.
- I Stortingets budsjettvedtak basert på Innst. 9 S er postens bevilgning økt med 50 mill. kroner til «naturrestaurering og tiltak for Oslofjorden». Departementet fordeler således halvparten av midlene (25 mill. kroner) til tilskuddordningen for vannmiljøtiltak, kalking og anadrome laksefisk for restaureringstiltak i Oslofjorden og Oslofjordens nedbørsfelt. Resterende 25 mill. kroner legges til tilskuddsordning til kommuner langs Oslofjorden til planlegging og prosjektering av nitrogenfjerning.

Felles føringer for postene 30 og 32

Direktoratet må føre et detaljert budsjett/regnskap i form av et regneark for hver av postene 30 og 32. Når det gjelder post 32 må det skilles mellom de ulike vernekategoriene fylkesvise verneplaner, nytt landbasert vern, nasjonalparkvern, skogvern og marint vern. Dette regnearket skal være utgangspunkt og referanse for alle rapporteringer fra direktoratet til Klima- og miljødepartementet utover i året og i økonomioppfølging av postene for øvrig. Samtidig må regnearket inneholde prognoser for kommende års budsjett og vedlegges som grunnlag for direktoratets innspill til budsjettet for kommende år.

Regnearket må inneholde budsjett og regnskap både i forhold til bevilgning og i forhold til tilsagnsfullmakt. Det er mulig dette må gjøres i to forskjellige oversikter, men sammenhengen mellom disse må bestå av linker mellom tallene som gjør det lett å identifisere hvordan dette er regnet ut, og slik at både bevilgningsbehov og fullmaktsbehov automatisk er oppdaterte.

De oppdaterte regnearkene skal oversendes Klima- og miljødepartementet ved følgende tidspunkter:

- Samtidig med innmelding av tall og forklaringer til statsregnskapet for det foregående året (dvs. alle poster).

- Sammen med direktoratets budsjettforslag for kommende år (alle poster), ultimo april.
- I de tilfeller og for de(n) post(er) direktoratet spiller inn behov for endringer i bevilgninger eller tilsagnsfullmakter i forbindelse med RNB eller ny salderingen.

Miljødirektoratet bes være oppmerksom på at Klima- og miljødepartementet vil belaste postene med tinglysningsgebyr i forbindelse med vernevedtak.

Felles føringer for postene 39, 69 og 79

Større oppryddingsprosjekter er prosjektfinansiert, hvor det legges til grunn at budsjettmessige beslutninger om igangsetting for et spesifikt område omfatter budsjettmessig beslutning om hele bevilgningsbehovet over et visst antall år.

Det er i fellesskap etablert maler for rapportering på prognoser for tilsagn og utbetalinger for forslag til disponering av grunnbevilgningen (dokument A), for rapportering på prognoser for tilsagn og utbetalinger for prosjektfinansiert opprydding (dokument B), og for overordnet oversikt over pengestrømmen på postene per år (dokument C).

Etter behov, dersom det skulle oppstå endringer underveis av en viss størrelse i utbetalingsprognoser eller finansierings- og tidsplaner, bes det om oppdaterte tall for den eller de konkrete prosjektene det gjelder, pluss utdypende tekstlige omtaler om hva endringen innebærer og hvorfor den har oppstått:

- Ca. 15. februar 2025: Levere nytt innspill dersom det har skjedd større endringer i materialet direktoratet leverte før jul 2024 til bruk for budsjettkonferansen om store, nye satsinger for 2026.
- Siste halvdel av februar 2025: Eventuelle større endringer i forventede utbetalinger i 2025, til bruk ifm. RNB.
- Før 15. september 2025: Eventuelle større endringer i forventede utbetalinger i 2025, oppstått etter RNB, til nysalderingsprosessen for 2025.

Felles føringer for postene 61 (Klimasats) og 62 (grønn skipsfart)

Direktoratet må føre et detaljert budsjett/ regnskap i form av regneark for hver av postene 61 og 62. Det er etablert maler for rapportering.

Regnearket må inneholde budsjett og regnskap både i forhold til bevilgning og i forhold til tilsagnsfullmakt. De oppdaterte regnearkene skal oversendes Klima- og miljødepartementet ved følgende tidspunkter:

- Samtidig med innmelding av tall og forklaringer til statsregnskapet for det foregående året (dvs. alle poster).
- Sammen med direktoratets budsjettforslag. Det kommer egne bestillingsbrev fra departementet på alle budsjett-rundene.

- I de tilfeller og for de(n) post(er) direktoratet spiller inn behov for endringer i bevilgninger eller tilsagnsfullmakter i forbindelse med RNB eller ny salderingen.

I tillegg etter behov, dersom det skulle oppstå endringer underveis av en viss størrelse i utbetalingsprognoser eller finansierings- og tidsplaner, bes det om oppdaterte tall for den eller de konkrete prosjektene det gjelder, pluss utdypende tekstlige omtaler om hva endringen innebærer og hvorfor den har oppstått.

Inntekter kap. 4420 Miljødirektoratet

		(tall i 1000 kr)
Post	Betegnelse	Bevilgning og tildeling
01	Oppdrag og andre diverse inntekter	6 976
04	Gebyrer, forurensingsområdet hos Miljødirektoratet	89 045
06	Gebyrer, forurensningsområdet hos statsforvalterembetene	53 590
07	Gebyrer, kvotesystemet	47 625
09	Internasjonale oppdrag	41 048
	Sum kap. 4420	238 284

Kap. 1425/5578 Fisketiltak/Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet

Utgifter kap. 1425 Fisketiltak

		(tall i 1000 kr)
Post	Betegnelse	Bevilgning og tildeling
21	Spesielle driftsutgifter	300
70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i>	17 553
	Sum kap. 1425	17 853

Direktoratet må disponere postene under kap. 1425 slik at eventuelle mindreinntekter under kap. 5578 post 72 kan kompenseres ved tilsvarende mindreforbruk på de aktuelle utgiftspostene under kap. 1425. Forslag til justerte bevilgninger skal fremmes i forbindelse med RNB eller ny salderingen.

Midler fra Viltfondet til høstbart vilt vil bli tildelt fra Landbruks- og matdepartementet i eget brev.

Inntekter kap. 5578 Sektoravgifter under Klima- og miljødepartementet

Post	Betegnelse	Bevilgning og tildeling
72	Fiskeravgifter	19 074
	Sum kap. 5578	19 074

Foreløpige tildelinger fra andre kapitler på Klima- og miljødepartementets budsjett
Utgifter kap. 1400 Klima- og miljødepartementet

Post 21:

- 500 000 kroner til videre arbeid med tilpasning av digitale løsninger for å tilby Sysselmesteren på Svalbard nødvendig funksjonalitet som blant annet tilgang til kart og verneområdeforskriftene på Svalbard (prosjektnummer 41002101) ref. oppdrag nr. 78 i TB 2023.
- 1,675 mill. kroner i 2025 til SSBs arbeid med å utvikle nasjonale indikatorer for sirkulær økonomi (prosjektnummer 23002106). Vi viser til KLDs tilbakemeldinger knyttet til det tverrgående oppdraget om indikatorer i brev av 23. oktober 2024.
- 11 mill. kroner til arbeid med plastforurensning (prosjektnummer 62002101) fordelt slik:
  - 2 mill. kroner til to midlertidige stillinger til arbeidet med global plastavtale.
  - 1 mill. kroner til arbeidet med å styrke statistikkgrunnlaget om plast i Norge.
  - 1 mill. kroner til arbeidet med å øke kunnskapen om farlige stoffer i plast.
  - 2 mill. kroner til arbeid med å sikre overholdelse av krav knyttet til avfallsplaner i havn i EUs skipsavfallsdirektiv.
  - 5 mill. kroner til makro- og mikroplastovervåkning, inkludert styrking av strandovervåkingen under OSPAR.
- 2 mill. kroner til helhetlig havforvaltning (prosjektnummer 63002101).
- 3 mill. kroner til styrking av arbeidet med pilotprosjekter og andre tiltak for å bevare og forbedre miljøstanden i Skagerrak og Oslofjorden (prosjektnummer: 63002106)
- 2,5 mill. kroner til identifisering av nye kandidatområder for marint vern (prosjektnummer: 63002107).
- 10 mill. kroner til bekjempelse av skrantesyke (prosjektnummer 36002101)

Post 76:

- 5,7 mill. kroner til arbeid knyttet til IPCCs arbeid med syvende hovedsyklus (prosjektnummer 58007601).
- 1,075 mill. kroner til Norges nasjonalparkkommuner – grunntilskudd (prosjektnummer 35007601)
- 540 000 kroner i driftsstøtte til Nordhordland biosfæreområde (prosjektnummer 35007602)
- 11,308 mill. kroner i tilskudd til Norsk villreinsenters rolle som kompetansesenter (prosjektnummer 34007601)

Utgifter kap. 1410 Kunnskap om klima og miljø

		(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Tildeling
21	Miljødata	479 321
23	Mareano	1 850
70	Nasjonale oppgaver ved miljøinstituttene	40 470
	Sum kap. 1410	521 641

Spesielle budsjettforutsetninger:

Post 21:

- Tildelingen inneholder en økning på 50 mill. kroner lagt inn på posten til naturdata for naturregnskap. Bruken av midlene må avklares i nærmere dialog med departementet. Det er viktig at midlene bidrar til å legge til rette for at det kan lages lokale naturregnskap.
- Tildelingen er økt med 5 mill. kroner for å finansiere et midlertidig forskningsprosjekt med kommuner i Nord-Gudbrandsdalen. Forskningsprosjektet skal gi forvaltningen mer kunnskap om jervens rolle som tapsårsak på sau og lam og effektive tapsreducerende tiltak.
- Tildelingen er økt med 10 mill. kroner til arbeidet med omforent kunnskapsgrunnlag om rovvilt og tamrein.
- Tildelingen er redusert med 10 mill. kroner som er flyttet til kap. 1420 post 01 for å opprette nye stillinger til arbeidet med å følge opp overvåking og ny teknologi knyttet til miljødata.
- Av tildelingen kan Miljødirektoratet disponere inntil 15 mill. kroner for å ta igjen teknisk gjeld på IT-siden.

I 2025 vil Klima- og miljødepartementet sette i gang en større gjennomgang av bruken av midlene på kap. 1410 post 21 Miljødata. Resultatet av gjennomgangen vil legge føringer for fordelingen av midler i 2026.

Post 70:

Tildelt ramme gjelder tilskudd til NILU (bortsett fra aktivitet i polarområdene som blir forvaltet av Norsk Polarinstitutt), NINA, NIVA, CICERO, NERSC, TØI, NORCE (divisjon Klima og miljø) og CIENS (Miljøprøvebanken). Riksantikvaren får forvaltningsansvar for NIKU og blir følgelig tildelt tilhørende midler.

I fordelingen for 2025 ber vi Miljødirektoratet ta utgangspunkt i budsjettfordelingene og hovedkategoriene for 2024.

Føringer for enkelte institutter:

- NILU: Minimum 2 mill. kroner skal fortsatt dekke drift og vedlikehold av NILUs database EBAS for overvåking av miljøgifter, andre forurensninger og klimadrivere i luft.
- NINA: Den ekstra kompensasjonen på 0,4 mill. kroner fra 2024 til deltakelse i VKM (Vitenskapskomiteen for mat og miljø) skal videreføres.

- NORCE: Minimum 5,96 mill. kroner til Nasjonalt kompetansesenter for Biosikkerhet, i tillegg til minimum 1 mill. kroner til prioriterte områder basert på særskilt nasjonale fagkompetanse.
- TØI: Minimum 1 mill. kroner til prioriterte områder basert på særskilt nasjonale fagkompetanse.
- Nansensenteret (NERSC): Minimum 1 mill. kroner til prioriterte områder basert på særskilt nasjonale fagkompetanse.

Fordelingen mellom instituttene for øvrig gjøres etter vurderinger fra Miljødirektoratet på bakgrunn av mottatte søknader og budsjettoppstillinger fra instituttene.

Tildeling fra kap. 1482 Internasjonale klima- og utviklingstiltak

		(i 1 000 kr)
Post	Betegnelse	Tildeling
01	Driftsutgifter	1 072
	Sum kap. 1482	1 072

Spesielle budsjettforutsetninger:

Post 01:

Midlene finansierer samlet ett årsverk på området klima og skog. Midlene dekker følgende oppgaver:

- Oppdrag på klima- og skogområdet i avsnitt 3.1.2 Tverrgående oppdrag 2, 3 og 4.
- Bygge systematisert kunnskap om virkemidler for redusert avskoging og bærekraftig arealforvaltning i tropiske skogland, med vekt på naturbaserte løsninger.
- Følge arbeidet med globale skogovervåkningsdata, herunder høyoppløselige satellittbilder over det tropiske skogbeltet.

Delegering av budsjettmessige fullmakter

1. Miljødirektoratet delegeres myndighet i henhold til utdypende krav i gjeldende rundskriv [R-110](#)¹ til å benytte unntaksbestemmelsene i bevilgningsreglementet. Det er lagt inn presisering i R-110 punkt 2.3 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret, som er fremhevet i punkt b nedenfor. I rundskrivet er det også lagt inn en utdypning om hvilke tjenester og utstyr som kan dekkes ved leie.

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr
- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.
  - Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden og uten

---

¹ Datert 10. januar 2020

at det svekker evnen til å gjennomføre aktiviteter i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger samt departementets fastsatte mål og prioriteringer.

- Virksomheten skal opplyse om avtaler om leie av kontorlokaler og andre vesentlige leieavtaler utover budsjettåret i virksomhetens årsregnskap.
- c. Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter.

Eventuelle andre fullmakter omtales som mulighet til å overskride bevilgning mot spesifikke inntektsposter, belastningsfullmakt og tilsagnsfullmakt.

2. I tillegg til den generelle merinntektsfullmakten i henhold til unntaksbestemmelsene i Bevilgningsreglementet delegeres også etaten myndighet til å overskride følgende bevilgninger, jfr. romertallsvedtak II i Prop. 1 S:

- a. kapittel 1420 post 01 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4420 post 01, 50 og 85.
- b. kapittel 1420 post 23 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4420 postene 04, 06 og 09.
- c. kapittel 1420 post 30 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4420 post 40.
- d. kapittel 1420 post 32 mot tilsvarende merinntekter under kapittel 4420 post 41.

3. Fullmakt til å utrangere, kassere og avhende materiell: I henhold til [Instruks for utrangering, kassasjon og avhending av materiell og fast eiendom som tilhører staten](#) delegerer vi til Miljødirektoratet fullmakt til å utrangere, kassere og avhende materiell som Miljødirektoratet eier.

4. Fullmakt til å avhende areal innkjøpt for verneformål eller friluftslivsformål og for makeskifte i samband med gjennomføring av skogvern. Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2025 kan godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som Miljødirektoratet forvalter, for inntil 25 mill. kroner.

6 Rapportering

Etaten skal rapportere resultater og årsregnskap i foreløpig/2. tertials rapport og endelig årsrapport, som viser status per 31. august og 31. desember. Rapportene skal foreligge minst to uker før etatsstyringsmøtene.

Rapporteringskrav på ulike fagområder

Departementet ber om at direktoratet rapporterer på følgende i årsrapporten:

1. Oversikt over gjennomførte og påbegynte evalueringer i året og planlagte evalueringer kommende år.
2. Status for arbeidet med tilpasning av digitale løsninger for Sysselmesteren på Svalbard, jf. kap. spesiell budsjettforutsetning under kap. 1400 post 21 Spesielle budsjettforutsetninger
3. Hvordan 1) anbefalinger og funn i Riksrevisjonens etterlevelsesrevisjon av tilskuddsordningen «klimasats», og 2) nye kriterier for tildeling som skissert i Prop. 1 S (2024-2025) for Klima- og miljødepartementet, er fulgt opp.

4. Oversikt over status for gjennomføring av EØS-regelverk under EUs grønne giv, herunder hvilke regelverk det er større forsinkelser på og utfordringer med.
5. Alle underliggende etater som mottar midler på kap. 1410 post 21 skal gjøre rede for eksisterende bruk og forventet behov frem til 2030, og rapportere på dette i styringsdialogen med Klima- og miljødepartementet i løpet av første halvår 2025.

Nøkkeltall

Det skal i årsrapporten i tillegg rapporteres for følgende nøkkeltall for tre siste år:

1. Antall ansatte
2. Antall avtalte årsverk
3. Antall utførte årsverk
4. Samlet tildeling post 01-99 – inntekter og utgifter
5. Utnyttelsesgrad post 01-99 (andel av budsjett (bevilgning og overført beløp fra tidligere år) fordelt på postgruppene: 01-29 (drift), 30-49 (nybygg/anlegg), 50-89 (overføringer til andre) og 90-99 (utlån).
6. Driftsutgifter/drifstkostnader
7. Lønnsandel av driftsutgifter/lønnsandel av drifstkostnader
8. Konsulenter
9. Reiser

Nøkkeltallene kan inngå i årsrapportens kapittel II og presenteres for siste tre år.

Nøkkeltallene skal kommenteres og vurderes av virksomheten.

Aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringsloven

[Likestillings- og diskrimineringsloven](#) pålegger offentlige myndigheter å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering i all sin virksomhet.

Vi ber om at det i årsrapporten (eventuelt som vedlegg) rapporteres for:

- Andelen kvinner og menn i virksomheten totalt, i toppledelsen, i mellomledelsen, blant høyere lønnede rådgivere, blant saksbehandlere og øvrige kontorstillinger.
- Gjennomsnittlig årslønn for menn og kvinner totalt i virksomheten, i toppledelsen, i mellomledelsen, blant høyere lønnede rådgivere, blant saksbehandlere og øvrige kontorstillinger. Oppgi også lønnsforskjeller for hvert stillingsgruppenivå hvor kvinners andel av menns lønn oppgis i prosent. Vær oppmerksom på at det må være minst fem av hvert kjønn i en gruppe for at resultatene fra lønnskartleggingen kan publiseres offentlig.
- Andelen midlertidig ansatte, deltidsansatte og ufrivillig deltidsansatte, fordelt på kjønn, skal oppgis i prosent.
- Årlig legemeldt sykefravær skal rapporteres i prosent for kvinner og menn.
- Uttak av foreldrepermisjon skal oppgis i gjennomsnitt antall uker fordelt på kvinner og menn.

Vesentligheter og funn i kartleggingstallene skal vurderes i en tekstlig fremstilling. Det skal samtidig også rapporteres på hva virksomheten gjør for å oppfylle aktivitetsplikten.

Frister for rapporteringer i 2025

- Endelig årsregnskap for 2024, del 6 Årsregnskap: **3. februar 2025**. Vi viser vi til varig rundskriv 115 fra Finansdepartementet om utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap samt årlig rundskriv fra Finansdepartementet med mer spesielle retningslinjer. Rundskrivet gir nærmere bestemmelser om innhold og oppstilling av årsregnskapet, jf. bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 3.4. Se maler på [Årsregnskap | DFØ \(dfo.no\)](#) samt mal angående tildelinger og belastningsfullmakter fra KLD på andre budsjettkapitler enn direktoratets egne (1420/4420/ og 1425/5578) og mal for regnskap per resultatområde.
- Endelig årsrapport for 2024, del 1-6 Årsrapporten: **14. mars 2025**. Årsrapporten sendes i kopi til Riksrevisjonen samtidig som til departementet.
- Avviksrapportering 1. tertial pr. 30. april: **12. mai 2025**, avvik etter dette tas løpende med departementet. Avviksrapporteringen er primært knyttet til vesentlige avvik på leveranser og oppdrag i tildelingsbrevet som departementet bør kjenne til. Vi ber direktoratet vedlegge oppdragslisten(e), og kort beskrive eventuelle avvik på oppdrag i en egen kolonne, og kommentere dersom dette gir budsjettmessige konsekvenser.
- Foreløpig årsrapport/2. tertial rapport pr 31. august: **22. september 2025**. Foreløpig årsrapport skal inneholde del 3, 4 og 6 av årsrapporten, samt forbruk per 2. tertial og prognoser for året, jf. vedlagte mal «*FÅR – mal til underliggende virksomheter*» for rapportering fra departementet». Med utgangspunkt i rapporteringen skal behov for budsjettendringer i ny salderingen synliggjøres.
- Rapportering om tildelinger og belastningsfullmakter pr 31. oktober: **13. november 2025**, jf. mal for rapportering fra departementet «*TBF - Mal underliggende virksomheter*».

Angående årsregnskapet, ber vi virksomheten benytte siste publiserte maler og se til veiledning fra DFØ på [Delårs- og årsregnskap | DFØ \(dfo.no\)](#) og [Årsregnskap | DFØ \(dfo.no\)](#). Maler for særskilt rapportering til departementet ligger som vedlegg til dette tildelingsbrevet.

Årsrapporten og tildelingsbrevet skal publiseres på virksomhetens nettside (jf. Bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 2.3.2 og 2.3.3). Også departementets hovedinstruks og eventuelle supplerende tildelingsbrev skal publiseres på Miljødirektoratets hjemmeside innen en uke etter at det er mottatt.

Revisjonsberetningen fra Riksrevisjon skal også publiseres på virksomhetens nettside innen **1. mai 2025** eller så snart den foreligger etter den dato.

Overordnede risikovurderinger rapporteres i forbindelse med halvårsrapportering og årsrapportering i etatsstyringsmøtene høst og vår.

7 Møteplan og tentativ plan for tildelingsbrevprosessen 2026

Måned	Aktivitet tentativt	Dato tentativt
April	• Etatsstyringsmøte 1/2025	17. april
Oktober	• Departementet oversender foreløpig tildelingsbrev 2026 og evt. utkast revidert instruks • Etatsstyringsmøte 2/2025	27. oktober 23. oktober
November	• Tilbakemelding foreløpig tildelingsbrev og evt. revidert instruks fra etaten til departementet	14. november

Desember	<ul style="list-style-type: none"> Departementet oversender endelig tildelingsbrev 2026 	19. desember
-----------------	--	--------------

Vedlegg 1: Fastsettelse av indikatorer for nasjonale klima- og miljømål 2025

Resultatområde	Nasjonale klima- og miljømål (24)	Indikatorer (81)	Merknad	Justert for 2025
Naturmangfold	1.1. Økosystemene skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester	Status og utviklingstrekk for økologisk tilstand i havområdene.	Jf. Naturindeks for Norge.	
		Status og utviklingstrekk for økologisk tilstand i elver og innsjøer.	Jf. Naturindeks for Norge og Vannforskriften.	
		Status og utviklingstrekk for økologisk tilstand i kyst.	Jf. Naturindeks for Norge og Vannforskriften.	
		Status og utviklingstrekk for økologisk tilstand i våtmark.	Jf. Naturindeks for Norge.	
		Status og utviklingstrekk for økologisk tilstand i skog.	Jf. Fagsystemet for økologisk tilstand og Naturindeks for Norge	
		Status og utviklingstrekk for økologisk tilstand i fjell.	Jf. Fagsystemet for økologisk tilstand og Naturindeks for Norge	
		Status og utviklingstrekk for økologisk tilstand i kulturlandskap og åpne lavlandsområder.	Jf. Naturindeks for Norge.	
		Utvikling i areal av inngrepsfrie naturområder.		
	1.2 Ingen arter og naturtyper skal utrykkes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal bedres	Antall nær truede og truede arter og naturtyper i kyst- og havområdene.	Tall fra sist oppdaterte rødliste for arter og rødliste for naturtyper.	
		Antall nær truede og truede arter og naturtyper i elver og innsjøer.	Som over	
		Antall nær truede og truede arter og naturtyper i våtmark.	Som over	
		Antall nær truede og truede arter og naturtyper i skog.	Som over	
		Antall nær truede og truede arter og naturtyper i fjell.	Som over	
		Antall nær truede og truede arter og naturtyper i kulturlandskap og åpne lavlandsområder.	Som over	

	1.3 Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner	Vernet landareal totalt.	Oppgi i km ²	
		Vernet areal i kyst og havområdene.	Oppgi i km ²	
		Vernet areal i elver og innsjøer.	Oppgi i km ²	
		Vernet areal i våtmark.	Oppgi i km ²	
		Vernet areal i skog.	Alle vernekategorier.	
		Vernet skog hvor skogbruk ikke er tillatt; totalt og fordelt på produktiv og uproduktiv skog	Omfatter vernekategorier nasjonalparker og naturreservat der skogbruk ikke er tillatt.	
		Vernet areal i fjell.	Oppgi i km ²	
		Vernet areal i kulturlandskap og åpent lavland.	Oppgi i km ²	
Resultatområde	Nasjonale klima- og miljømål	Indikatorer	Merknad	Justert for 2025
Kulturminner og kulturmiljø	2.1 Alle skal ha mulighet til å engasjere seg og ta ansvar for kulturmiljø	Utvikling av rammevilkår for engasjement og ansvar for kulturmiljø – holdningsutvikling i befolkningen knyttet til kulturmiljø		
		Utvikling av utøvelse av engasjement og ansvar – aktiviteter		
	2.2 Kulturmiljø skal bidra til bærekraftig utvikling gjennom helhetlig samfunnsplanlegging	Utvikling i lokal samfunnsplanlegging relatert til kulturmiljø		
		Utvikling i regional samfunnsplanlegging relatert til kulturmiljø		
	2.3 Et mangfold av kulturmiljø skal tas vare på som grunnlag for kunnskap, opplevelse og bruk	Utvikling av antall kulturminner og kulturmiljøer etter mangfoldskriterier i kulturminnedatabasen Askeladden		
		Utvikling i vernestatus for kulturminner og kulturmiljøer i kulturminnedatabasen Askeladden		
Utvikling i tilstand for kulturminner og kulturmiljøer i kulturminnedatabasen Askeladden				
Resultatområde	Nasjonale klima- og miljømål	Indikatorer	Merknad	Justert for 2025

Friluftsliv	3.1 Friluftslivets posisjon skal tas vare på og utvikles videre gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle	Andel av befolkningen som deltar i friluftslivsaktiviteter to eller flere ganger i måneden, og del av befolkningen som deltar minst to ganger i uken.		
		Andel av befolkningen som har trygg tilgang til nærturterreng innen en avstand på 500 meter		
		Andel av befolkningen som har trygg tilgang til leke- og rekreasjonsarealer innen en avstand på 200 meter		
		Andel av befolkningen som kjenner til allemannsretten		
		Andel tilgjengelig strandsoneareal		
	3.2 Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge	Andel barn og unge (6–15 år) som deltar i friluftslivsaktiviteter to eller flere ganger i måneden, og andel barn og unge som deltar minst to ganger i uken.		
		Andel skoler og barnehager som har trygg tilgang til nærturterreng innen en avstand på 500 meter.		
		Andel skoler og barnehager som har trygg tilgang til leke- og rekreasjonsområder innen en avstand på 200 meter.		
	Resultatområde	Nasjonale klima- og miljømål	Indikatorer	Merknad
Forurensing	4.1 Forurensing skal ikke skade helse og miljø	Antall stoffer som er fareklassifisert av myndighetene		
		Andel områder med forurenset sjøbunn som er ryddet i henhold til handlingsplanen.		
		Registrert grunnforurensning uten helse og miljøfare		
		Utslipp av kjemikalier, olje og andre naturlige forekommende miljøskadelige stoffer fra olje- og gassvirksomhet		
		Nivåer av biocider i miljøet		
		Andel vannforekomster som ikke når miljømål om god tilstand som følger at forurensning		

		Areal med overskridinger av tålegrenser for forsuring		
		Areal med overskridelser av tålegrenser for overgjødsling		
4.2 Bruk og utslipp av kjemikalier på prioritetslista skal stanses		Utvikling i forbud og andre reguleringer av prioritetslistestoffer i kjemikalier regelverkene		
		Nivå av utvalgte prioritetslistestoffer i miljøet		
		Mengde farlig avfall med ukjent disponering.		
		Utslipp av utvalgte prioritetslistestoffer fra landbasert industri		
		Utslipp av utvalgte prioritetslistestoffer fra olje- og gassvirksomhet		
		Utvikling i opprydning av utvalgte prioritetslistestoffer i forurenset grunn		
	4.3 Utviklingen i mengden avfall skal være vesentlig lavere enn den økonomiske veksten		Generert mengde husholdningsavfall per innbygger sett i forhold til privat konsum i husholdningene per innbygger	
		Generert mengde næringsavfall per innbygger sett i forhold til BNP per innbygger		
4.4 Materialgjenvinningen av avfall skal øke		Andel husholdningsavfall og lignende næringsavfall som er forberedt til ombruk eller materialgjenvunnet		
		Andel bygg- og anleggsavfall som er forberedt til ombruk eller materialgjenvunnet		
4.5 Eksponering av mennesker og miljø for radioaktiv forurensning skal holdes så lav som mulig		Nivåer av radioaktiv forurensning i miljøet		
		Utslipp av radioaktive stoffer		
4.6 Å sikre trygg luft. Basert på dagens kunnskapsstatus blir følgende nivå sett på som trygg luft: Årsmiddel PM10: 20 µg/m3 Årsmiddel PM2,5: 8 µg/m3 Årsmiddel NO2: 40 µg/m3		Utviklingen i årsmiddelkonsentrasjonen for PM10, med fokus på de stedene der verdiene overskrider nivå sett på som trygg luft.		
		Utviklingen i årsmiddelkonsentrasjonen for PM 2,5, med fokus på de stedene der verdiene		

		overskrider nivå sett på som trygg luft.		
		Utviklingen i årsmiddelkonsentrasjonen for NO ₂ , med fokus på de steder der verdiene overskrider nivå sett på som trygg luft.		
	4.7 Støyplagen skal reduseres med 10 prosent innen 2020 i forhold til 1999. Antallet personer som er utsatt for over 38 dB innendørs støynivå skal reduseres med 30 prosent innen 2020 i forhold til 2005.	Samlet støyplage (SPI) fra alle kartlagte kilder		
		Reell reduksjon i antall personer som er utsatt for over 38 dB innendørs støy		
Resultatområde	Nasjonale klima- og miljømål	Indikatorer	Merknad	Justert for 2025
Klima	5.1 Norge har under Parisavtalen tatt på seg en forpliktelse til å redusere utslippene av klimagasser med minst 55 prosent i 2030 sammenlignet med nivået i 1990.	Utvikling i innsatsfordelingsforordningen utslipp minus eventuell anskaffelse av fleksibilitet, sammenlignet med anslått utslippsbudsjett		
	5.2 Norge skal være klimanøytralt fra og med 2030.	Utslipp under innsatsfordelingen, justert for bruk av fleksibilitet (bl.a. kvotebruk), sammenlignet med utslippsbudsjett		
	5.3 Norge har lovfestet et mål om å bli et lavutslippssamfunn i 2050.	Status og utvikling i utslipp av klimagasser fordelt på sektorer		
	5.4 Som et delmål på veien til netto-null-utslipp og lavutslippssamfunnet har regjeringen fastsatt et omstillingsmål for hele økonomien i 2030. Dette er formulert som et mål om å kutte norske utslipp med 55 pst. sammenliknet med 1990.			

	5.5 Medvirke til at redusert og reversert tap av tropisk skog gir et mer stabilt klima, mer bevart naturmangfold og mer bærekraftig utvikling.	Tall på tonn reduserte klimagassutslipp fra skog betalt for i u-land		
	5.6 Politisk mål om at samfunnet skal forberedes på og tilpasses klimaendringene.	Status for innarbeiding av rutiner, tiltak, strategier og virkemidler knyttet til klimatilpasning i sentrale sektorer		
Resultatområde	Nasjonale klima- og miljømål	Indikatorer	Merknad	Justert for 2025
Polarområdene	6.1. Omfanget av villmarkspregede områder på Svalbard skal holdes ved lag	Status og utvikling i areal av villmarksområder på Svalbard	Tilført areal de siste årene ref. naturrestaurering	Tidligere mål 6.1 er delt i to mål og indikatorer er fordelt.
		Vernet areal på Svalbard.		
	6.2. Naturmangfoldet på Svalbard skal bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet	Status og utvikling i volum og fordeling av motorisert ferdsel på Svalbard.		
		Status og utvikling i antall ilandstigninger fra cruiseskip utenfor bosetningene og Isfjorden på Svalbard.		
		Geografisk spredning av ilandstigninger fra cruiseskip utenfor bosetningene og Isfjorden på Svalbard.		
		Status og utvikling for sentrale arter i de marine økosystemene på Svalbard.		
		Status og utvikling for sentrale arter i de terrestriske økosystemene på Svalbard.		
		Status og utvikling i leveområde for isbjørn.		
6.3 De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning	Indikator for kunnskapsgrunnlag – Oppdatering i Askeladden, risiko- og tilstandsvurdering, etablering av forvaltningsmål.			
	Indikator for tilsyn av kulturminner og kulturmiljø.			

		Indikator for tap av kulturminner og kulturmiljø.		
	6.4 Negativ menneskelig påvirkning og risiko for påvirkning på miljøet i polarområdene skal reduseres	Isutbredelse i utvalgte fjorder på Svalbard og i havområdene rundt Svalbard.		
		Permafrostreduksjon i utvalgte lokaliteter på Svalbard.		
		Forekomst av regnvær om høsten og vinteren med påfølgende is på bakken på Svalbard.		